

**ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ НАФТИ І ГАЗУ**

**НАУКОВО-ТЕХНІЧНА БІБЛІОТЕКА
ДОВІДКОВО-БІБЛІОГРАФІЧНИЙ ВІДДІЛ**

**На допомогу слухачам
Центру педагогічної майстерності**

Бібліографічний рекомендаційний список літератури

**Івано-Франківськ
2014**

УДК 378
ББК 74.480
Н12

Укладач : **О. П. Розумна**

Редактор : **Л. А. Жолобко**

Відповідальна за випуск : **Я. А. Пилип**

Комп'ютерна верстка : **Л. З. Костюк**

На допомогу слухачам Центру педагогічної майстерності: бібліогр.
реком. список л-ри / [уклад. О. П. Розумна]. – Івано-Франківськ :
НТБ ІФНТУНГ, 2014. – 21 с.

Бібліографічний список літератури рекомендує книги, наукові збірники, статті з періодичних видань з фонду науково-технічної бібліотеки. Література висвітлює педагогічні та соціально-психологічні аспекти теми і розміщена в трьох розділах в алфавітному порядку авторів та назв.

Рекомендоване видання буде корисним для слухачів Центру педагогічної майстерності та всіх викладачів вищої школи.

Науково-технічна бібліотека
ІФНТУНГ, 2014

З М І С Т

Розділ 1

Основи педагогічної майстерності викладача..... 4

Розділ 2

Критерії педагогічної майстерності сучасного викладача ВНЗ...6

Розділ 3

Соціально-психологічні особливості розвитку педагогічної
майстерності викладачів.....18

Передмова

Бути річкою, в якій зливається гаряче серце й холодний розум, не допускати поспішних, непродуманих рішень – одна з вічних гілок педагогічної майстерності. Якщо вона відмирає, всихає – усі книжні знання педагогіки перетворюються на порох.

В. О. Сухомлинський

Якщо часто стосовно педагогічної професії вживають такий вислів, як «інженер людських душ», то не можна не визнати, що вчитель – це творець найскладнішого, що є у природі – нової людської особистості. Завдання справді надзвичайне, перед ним відступають навіть філософи й психологи, але щоденно його вирішує багатомільйонна армія педагогів.

Стан освіти в сучасному світі дуже відрізняється від того, що існував у давні часи і навіть у минулому столітті. Сьогоднішній світ став занадто інформатизований. Це не могло не вплинути на якість сучасної освіти.

Враховуючи сучасну ситуацію, викладачі повинні шукати ефективніші методи та засоби навчання. Сучасному навчальному закладу потрібний викладач, який розуміє професійне призначення, здатний до постійного перенавчання і відновлення. Сформувати особистість під силу тільки тому, хто постійно працює над своїм власним удосконаленням. Підвищити інтерес студентів до навчання, викликати в них творчий підхід під час вивчення дисциплін, можна за умови перетворення їх із пасивних в активних учасників навчального процесу.

Лише особистість може виховати особистість. Час вимагає творчого зростання педагогічних кадрів, створення оптимальних умов для постійного підвищення їхнього кваліфікаційного і освітнього рівня, удосконалення педагогічної майстерності.

Основи педагогічної майстерності викладача

- 1 74.484(4У
КР)
Г16   **Галушак М. О.** Вища освіта і Болонський процес : конспект лекцій / М. О. Галушак. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2013. – 157 с. – Бібліогр.: с. 157.
К/сх: 690923, 690924.
- 2 74.580
К59   **Козак Ф. В.** Основи педагогіки та методика викладання : навч. посіб. / Ф. В. Козак, Б. В. Долішній. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2010. – 88 с.
К/сх: 684916, 686119.
- 3 74.580.4
М54   Методика розвитку і саморозвитку педагогічної майстерності педагогів технічних вищих навчальних закладів України : матер. Всеукр. наук.-метод. конф., м. Івано-Франківськ, 27-29 квіт. 2009 р. / ред. Галушак М. О. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ Факел, 2009. – 251 с.
К/сх: 666367
- 4 74.580.4
П24   Педагогічна майстерність : підручник / ред. Зязюн І. А. – 3-тє вид., доповн. і перероб. – К. : СПД Богданова А. М., 2008. – 376 с.
К/сх: 655506 - 655570
- 5 74.580.4
П24   Педагогічна майстерність. Хрестоматія : підручник / ред. Зязюн І. А. – 3-тє вид., доповн. і перероб. – К. : СПД Богданова А. М., 2008. – 462 с.
К/сх: 655572 - 655635.

- 6 74.580.4 Педагогічна майстерність викладачів у ВУЗі:
П24 теорія, практика, проблеми : матеріали наук.-метод. конф., м. Івано-Франківськ, 22-23 січ. 2008 р. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ Факел, 2008. – 103 с. + програма.
К/сх: 653191, 653192, 653193.
- 7 74.580.4 Педагогічна майстерність. Хрестоматія. : навч.
П24 посіб. / ред. Зязюн І. А. – К. : Вища шк., 2006. – 606 с.
К/сх: 638063, 638064, 638065
- 8 74.580.4 Педагогічна майстерність : підручник / ред.
П24 Зязюн І. А., – 2-ге вид., перероб. та доповн. – К. : Вища шк., 2004. – 422 с.
К/сх: 614180 - 614184
- 9 74.480.4 Розвиток педагогічної майстерності викладача
Р64 вищого навчального закладу непедагогічного профілю в умовах інформаційно-технологічного суспільства : монографія / ред. Зязюн І. А. – К. : Пед. думка, 2012. – 390 с.
К/сх: 687409, 687410, 687411
- 10 74.480.4 **Солдатенко М. М.** Розвиток педагогічної
С60 майстерності викладача в умовах інформаційного суспільства: когнітивний аспект : монографія / М. М. Солдатенко. – К. : Пед. думка, 2012. – 168 с. – Бібліогр.: с. 154-167.
К/сх: 687637, 687638.

- 11 74.580.4
ТЗЗ Теорія і методика саморозвитку педагогічної майстерності педагогів вищих технічних навчальних закладів України [Текст] : матеріали Всеукр. наук.-метод. конф., 30 трав.-1 черв. 2011 р. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2011. – 288 с.
К/сх: 677134 - 677164.
- 12 88.40
Ц61 **Цимбалюк І. М.** Підвищення професійної кваліфікації: психологія педагогічної праці : наук.-метод. посіб. / І. М. Цимбалюк. – К. : ЦУЛ, 2004. – 150 с. – Бібліогр.: с. 125-145.
К/сх: 595270.

Критерії педагогічної майстерності сучасного викладача ВНЗ

13 **Антонюк В. М.** Місце викладача в оцінюванні навчальних досягнень студентів / В. М. Антонюк // Методика розвитку і саморозвитку педагогічної майстерності педагогів технічних вищих навчальних закладів України : матеріали Всеукр. наук.-метод. конф., м. Івано-Франківськ, 27-29 квіт. 2009 р. – Івано-Франківськ, 2009. – С. 78-81.

14 **Бандура В. В.** З досвіду організації навчання студентів у сучасних умовах / В. В. Бандура // Методика розвитку і саморозвитку педагогічної майстерності педагогів технічних вищих навчальних закладів України : матеріали Всеукр. наук.-метод. конф., м. Івано-Франківськ, 27-29 квіт. 2009 р. – Івано-Франківськ, 2009. – С. 120-122.

15 **Брюховецька О.** Професійно значущі якості особистості викладача вищого навчального закладу / О. Брюховецька, Т. Чаусова // Післядиплом. освіта в Україні. – 2012. – № 1. – С. 74-77.

16 **Войтенко П. І.** Болонський процес та особливості фахової підготовки інженера-механіка / П. І. Войтенко // Педагогічна майстерність викладачів у ВУЗі: теорія, практика, проблеми :

матеріали наук.-метод. конф., м. Івано-Франківськ, 22-23 січ. 2008 р. – Івано-Франківськ, 2008. – С. 41-42.

17 **Волинська М.** Соціально-економічний та професійний портрет українського викладача. Який він?: [результати перш. загальнонац. опитування викладачів вищ. навч. закл. III-IV рівнів акредитації] / М. Волинська // Світ. – 2013. - Вересень. – № 33-34. – С. 3.

18 **Врюкало В. В.** Вплив комерціалізації освіти на розвиток педагогічної майстерності викладачів вищих технічних навчальних закладів України / В. В. Врюкало // Методика розвитку і саморозвитку педагогічної майстерності педагогів технічних вищих навчальних закладів України : матеріали Всеукр. наук.-метод. конф., м. Івано-Франківськ, 27-29 квіт. 2009 р. – Івано-Франківськ, 2009. – С. 81-84.

19 **Галушак М. О.** Удосконалення педагогічної майстерності викладача технічного ВНЗ / М. О. Галушак // Методика розвитку і саморозвитку педагогічної майстерності педагогів технічних вищих навчальних закладів України : матеріали Всеукр. наук.-метод. конф., м. Івано-Франківськ, 27-29 квіт. 2009 р. – Івано-Франківськ, 2009. – С. 12-16.

20 **Галюк І. Б.** Педагогічна майстерність: таланти чи набуті навички / І. Б. Галюк // Методика розвитку і саморозвитку педагогічної майстерності педагогів технічних вищих навчальних закладів України : матеріали Всеукр. наук.-метод. конф., м. Івано-Франківськ, 27-29 квіт. 2009 р. – Івано-Франківськ, 2009. – С. 104-105.

21 **Гнатюк С. О.** Роль самоаналізу викладацької діяльності для підвищення якості знань студентів / С. О. Гнатюк // Педагогічна майстерність викладачів у ВУЗі: теорія, практика, проблеми : матеріали наук.-метод. конф., м. Івано-Франківськ, 22-23 січ. 2008 р. – Івано-Франківськ, 2008. – С. 28-29.

22 **Гресько К. В.** Педагогічна взаємодія викладача і студента як фактор оптимізації навчального процесу / К. В. Гресько, У. З. Костюк // Методика розвитку і саморозвитку педагогічної майстерності педагогів технічних вищих навчальних закладів України : матеріали Всеукр. наук.-метод. конф., м.Івано-Франківськ, 27-29 квіт. 2009 р. – Івано-Франківськ, 2009. – С. 92-95.

23 **Гринда Ю. І.** Особливості розвитку творчого потенціалу та навичок володіння іноземною мовою на шляху удосконалення педагогічної майстерності викладачів вищих технічних навчальних закладів України / Ю. І. Гринда // Методика розвитку і саморозвитку педагогічної майстерності педагогів технічних вищих навчальних закладів України : матеріали Всеукр. наук.-метод. конф., м. Івано-Франківськ, 27-29 квіт. 2009 р. – Івано-Франківськ, 2009. – С. 139-141.

24 **Драч І. І.** Закономірності компетентісно орієнтованого управління професійною підготовкою майбутніх викладачів вищої школи / І. І. Драч // Нові технології навчання : наук.-метод. зб. – К., 2013. – Вип. 75. – С. 115-121.

25 **Завалевський Ю.** Підготовка педагогів до впровадження сучасних технологій навчання та виховання / Ю. Завалевський // Вища шк. – 2013. – № 2. – С. 7-21.

26 **Загірняк М.** Оцінювання якості роботи професорсько-викладацького складу вищих навчальних закладів / М. Загірняк, С. Сергієнко // Вища шк. – 2013. – № 3. – С. 19-30.

27 **Зварич І.** Оцінювання педагогічної компетентності викладачів США: досвід для вищих навчальних закладів України / І. Зварич // Вища шк. – 2013. – № 6. – С. 83-91.

28 **Іванюк Н. І.** Особливості розвитку педагогічної майстерності викладачів в умовах інформатизації суспільства / Н. І. Іванюк // Теорія і методика саморозвитку педагогічної майстерності педагогів вищих технічних навчальних закладів

України : матеріали Всеукр. наук.-метод. конф, 30 трав.-1 черв. 2011 р. – Івано-Франківськ, 2011. – С. 91-93.

29 **Ільків Є. Ю.** Підвищення педагогічної майстерності викладачів спеціальності "Землевпорядкування та кадастр" з використанням досвіду виробничих організацій / Є. Ю. Ільків, М. П. Лісевич // Методика розвитку і саморозвитку педагогічної майстерності педагогів технічних вищих навчальних закладів України : матеріали Всеукр. наук.-метод. конф., м. Івано-Франківськ, 27-29 квіт. 2009 р. – Івано-Франківськ, 2009. – С. 107-108.

30 **Капітанець С. В.** Шляхи удосконалення педагогічної майстерності викладацького складу ВНЗ / С. В. Капітанець // Методика розвитку і саморозвитку педагогічної майстерності педагогів технічних вищих навчальних закладів України : матеріали Всеукр. наук.-метод. конф., м. Івано-Франківськ, 27-29 квіт. 2009 р. – Івано-Франківськ, 2009. – С. 61-64.

31 **Клюфінська І. М.** Комп'ютеризація освіти як інтенсифікація освітньої діяльності / І. М. Клюфінська // Педагогічна майстерність викладачів у ВУЗі: теорія, практика, проблеми : матеріали наук.-метод. конф., м. Івано-Франківськ, 22-23 січ. 2008 р. – Івано-Франківськ, 2008. – С. 82-83.

32 **Коваль П. М.** Взаємодія та взаєморозуміння викладачів і студентів / П. М. Коваль, Н. Я. Гуменюк, О. А. Гевка // Педагогічна майстерність викладачів у ВУЗі: теорія, практика, проблеми : матеріали наук.-метод. конф., м. Івано-Франківськ, 22-23 січ. 2008 р. – Івано-Франківськ, 2008. – С. 10-11.

33 **Коваль П.** Культура викладача - складова його педагогічної майстерності / П. Коваль // Студент Прикарпаття. – 2013. - Вересень. – № 3. – С. 3.

34 **Коваль П. М.** Нова генерація викладачів як прояв високого рівня педагогічної свідомості / П. М. Коваль // Педагогічна

майстерність викладачів у ВУЗі: теорія, практика, проблеми : матеріали наук.-метод. конф., м. Івано-Франківськ, 22-23 січ. 2008 р. – Івано-Франківськ, 2008. – С. 15-17.

35 **Ковбанюк М. І.** Шляхи формування педагогічної техніки як елемент педагогічної майстерності викладачів вищих технічних навчальних закладів України / М. І. Ковбанюк // Методика розвитку і саморозвитку педагогічної майстерності педагогів технічних вищих навчальних закладів України : матер. Всеукр. наук.-метод. конф., м. Івано-Франківськ, 27-29 квіт. 2009 р. – Івано-Франківськ, 2009. – С. 141-144.

36 **Когут Л. Ф.** Секретів ремесла може навчити тільки майстер / Л. Ф. Когут // Теорія і методика саморозвитку педагогічної майстерності педагогів вищих технічних навчальних закладів України : матеріали Всеукр. наук.-метод. конф., 30 трав.-1 черв. 2011 р. – Івано-Франківськ, 2011. – С. 160-162.

37 **Козаченко О.** Атестація викладача - фактор підвищення рівня навчально-виховного процесу освітнього закладу / О. Козаченко, А. Гармаш // Освіта. Технікуми, коледжі. – 2011. – № 1. – С. 31-32.

38 **Копаєва О. О.** Вплив педагогічної майстерності викладача на розвиток самостійності студента як суб'єкта навчальної діяльності / О. О. Копаєва // Методика розвитку і саморозвитку педагогічної майстерності педагогів технічних вищих навчальних закладів України : матеріали Всеукр. наук.-метод. конф., м. Івано-Франківськ, 27-29 квіт. 2009 р. – Івано-Франківськ, 2009. – С. 70-73.

39 **Костриба І. В.** Про модель викладача випускної кафедри / І. В. Костриба // Методика розвитку і саморозвитку педагогічної майстерності педагогів технічних вищих навчальних закладів України : матеріали Всеукр. наук.-метод. конф., м. Івано-Франківськ, 27-29 квіт. 2009 р. – Івано-Франківськ, 2009. – С. 116-119.

40 **Костриба І. В.** Роль викладача у підвищенні якості діагностування знань студента / І. В. Костриба // Теорія і методика саморозвитку педагогічної майстерності педагогів вищих технічних навчальних закладів України : матеріали Всеукр. наук.-метод. конф., 30 трав.-1 черв. 2011 р. – Івано-Франківськ, 2011. – С. 154-155.

41 **Крижанівський Є. І.** Шляхи підвищення ефективності вищої школи України / Є. І. Крижанівський, Д. В. Шлемко // Методика розвитку і саморозвитку педагогічної майстерності педагогів технічних вищих навчальних закладів України : матеріали Всеукр. наук.-метод. конф., м. Івано-Франківськ, 27-29 квіт. 2009 р. – Івано-Франківськ, 2009. – С. 3-8.

42 **Кукурудз С. Ф.** Педагогічна творчість як умова оптимізації навчально-виховного процесу / С. Ф. Кукурудз, В. Р. Процюк // Педагогічна майстерність викладачів у ВУЗі: теорія, практика, проблеми : матеріали наук.-метод. конф., м. Івано-Франківськ, 22-23 січ. 2008 р. – Івано-Франківськ, 2008. – С. 22-23.

43 **Литвин-Кіндратюк С. Д.** Педагогічна майстерність і професійна компетентність як складові професіоналізму викладача вищої школи / С. Д. Литвин-Кіндратюк // Методика розвитку і саморозвитку педагогічної майстерності педагогів технічних вищих навчальних закладів України : матеріали Всеукр. наук.-метод. конф., м. Івано-Франківськ, 27-29 квіт. 2009 р. – Івано-Франківськ, 2009. – С. 67-70.

44 **Літовка Т. О.** Професійна діяльність викладача вищого навчального закладу як різновид творчої інтелектуальної праці / Т. О. Літовка // Методика розвитку і саморозвитку педагогічної майстерності педагогів технічних вищих навчальних закладів України : матеріали Всеукр. наук.-метод. конф., м. Івано-Франківськ, 27-29 квіт. 2009 р. – Івано-Франківськ, 2009. – С. 147-152.

45 **Луцан О. М.** Креативне навчання: шляхи розвитку творчих здібностей студентів / О. М. Луцан // Педагогічна майстерність

викладачів у ВУЗі: теорія, практика, проблеми : матеріали наук.-метод. конф., м. Івано-Франківськ, 22-23 січ. 2008 р. – Івано-Франківськ, 2008. – С. 89-90.

46 **Лучицький Р. М.** Сучасні інноваційні педагогічні технології для індивідуалізації навчання фізики / Р. М. Лучицький // *Методика розвитку і саморозвитку педагогічної майстерності педагогів технічних вищих навчальних закладів України : матеріали Всеукр. наук.-метод. конф., м. Івано-Франківськ, 27-29 квіт. 2009 р. – Івано-Франківськ, 2009. – С. 32-41.*

47 **Ляхоцька Л.** Формування професійної компетентності куратора-тьютора навчальної групи / Л. Ляхоцька // *Післядиплом. освіта в Україні. – 2012. – № 1. – С. 71-73.*

48 **Малик Г. Д.** Компетентнісний підхід як засіб модернізації української освіти / Г. Д. Малик // *Педагогічна майстерність викладачів у ВУЗі: теорія, практика, проблеми : матеріали наук.-метод. конф., м. Івано-Франківськ, 22-23 січ. 2008 р. – Івано-Франківськ, 2008. – С. 77-79.*

49 **Милютченко І.** Формування педагогічної майстерності у вищій школі / І. Милютченко // *Новий колегіум. – 2009. – № 6. – С. 14-19.*

50 **Михайлюк І.** Інформаційна культура як компонент готовності викладачів ВТНЗ до педагогічної діяльності / І. Михайлюк, Т. Ваврик, Л. Гобир // *Методика розвитку і саморозвитку педагогічної майстерності педагогів технічних вищих навчальних закладів України : матеріали Всеукр. наук.-метод. конф., м. Івано-Франківськ, 27-29 квіт. 2009 р. – Івано-Франківськ, 2009. – С. 119-120.*

51 **Михайлюк І. М.** Педагогічна складова у підготовці студентів технічних вузів України до педагогічної діяльності / І. М. Михайлюк // *Педагогічна майстерність викладачів у ВУЗі:*

теорія, практика, проблеми : матеріали наук.-метод. конф., м. Івано-Франківськ, 22-23 січ. 2008 р. – Івано-Франківськ, 2008. – С. 4-5.

52 **Мікульонок І.** Забезпечення якості професорсько-викладацького складу ВНЗ - основа ефективної підготовки фахівців / І. Мікульонок // Вища шк. – 2011. – № 5-6. – С. 12-20.

53 **Міхеєва Л. В.** Педагогічний професіоналізм викладача вищої школи / Л. В. Міхеєва // Теорія і методика саморозвитку педагогічної майстерності педагогів вищих технічних навчальних закладів України : матеріали Всеукр. наук.-метод. конф., 30 трав.-1 черв. 2011 р. – Івано-Франківськ, 2011. – С. 15-17.

54 **Мойсишин В. М.** Лекція - як основа вивчення і управління якістю засвоєння матеріалу / В. М. Мойсишин, С. С. Гулька // Методика розвитку і саморозвитку педагогічної майстерності педагогів технічних вищих навчальних закладів України : матеріали Всеукр. наук.-метод. конф., м. Івано-Франківськ, 27-29 квіт. 2009 р. – Івано-Франківськ, 2009. – С. 204-206.

55 **Онисько О. Р.** Роль викладача у стимулюванні пізнавальної діяльності студента у технічному ВНЗ / О. Р. Онисько, П. І. Войтенко // Методика розвитку і саморозвитку педагогічної майстерності педагогів технічних вищих навчальних закладів України : матеріали Всеукр. наук.-метод. конф., м. Івано-Франківськ, 27-29 квіт. 2009 р. – Івано-Франківськ, 2009. – С. 240-242.

56 **Остапенко О.** Упровадження інноваційних форм навчання - складова успіху і педагогічної майстерності викладача / О. Остапенко // Освіта. Технікуми, коледжі. – 2009. – № 1. – С. 16-18.

57 **Патракеєва Л.** Методичне об'єднання викладачів - осередок розвитку педагогічної майстерності / Л. Патракеєва // Освіта. Технікуми, коледжі. – 2011. – № 3-4. – С. 14-17.

58 Педагогічна творчість як умова оптимізації навчально-виховного процесу / Р. Г. Онацко, М. В. Крихівський, Л. М. Гобир, Г. І. Левицька // Теорія і методика саморозвитку педагогічної майстерності педагогів вищих технічних навчальних закладів України : матеріали Всеукр. наук.-метод. конф., 30 трав.-1 черв. 2011 р. – Івано-Франківськ, 2011. – С. 207-208.

59 **Петренко В. П.** Розвиток професійної майстерності викладача як результат створення комфортного середовища для розвитку і саморозвитку / В. П. Петренко, І. М. Данилюк-Черних, М. С. Лосєва // Теорія і методика саморозвитку педагогічної майстерності педагогів вищих технічних навчальних закладів України : матеріали Всеукр. наук.-метод. конф., 30 трав.-1 черв. 2011 р. – Івано-Франківськ, 2011. – С. 218-220.

60 **Петренко В. П.** Умови формування "ідеального викладача" / В. П. Петренко // Педагогічна майстерність викладачів у ВУЗі: теорія, практика, проблеми : матеріали наук.-метод. конф., м. Івано-Франківськ, 22-23 січ. 2008 р. – Івано-Франківськ, 2008. – С. 13-14.

61 **Прохорова О.** Формування основ професіоналізму та професійної майстерності як основна мета підготовки майбутніх інженерів-педагогів / О. Прохорова // Новий колегіум. – 2009. – № 6. – С. 60-64.

62 **Романко О. П.** Нова роль викладача як важлива передумова ефективного застосування методу конкретних ситуацій / О. П. Романко // Педагогічна майстерність викладачів у ВУЗі: теорія, практика, проблеми : матеріали наук.-метод. конф., м. Івано-Франківськ, 22-23 січ. 2008 р. – Івано-Франківськ, 2008. – С. 75-76.

63 **Романкова Л. М.** Професійна підготовка та діяльність викладача у вищих навчальних закладах / Л. М. Романкова // Методика розвитку і саморозвитку педагогічної майстерності педагогів технічних вищих навчальних закладів України : матеріали

Всеукр. наук.-метод. конф., м. Івано-Франківськ, 27-29 квіт. 2009 – Івано-Франківськ, 2009. – С. 74-75.

64 Рубич О. А. Метод проектів у системі інноваційних методів навчання / О. А. Рубич, В. М. Батюк // Педагогічна майстерність викладачів у ВУЗі: теорія, практика, проблеми : матеріали наук.-метод. конф., м. Івано-Франківськ, 22-23 січ. 2008 р. – Івано-Франківськ, 2008. – С. 87-88.

65 Самойленко О. Персональні веб-орієнтовані навчальні середовища викладачів - основа університетського освітнього простору / О. Самойленко // Післядиплом. освіта в Україні. – 2012. – № 1. – С. 69-70.

66 Сащак Н. І. Інноваційний потенціал освіти: досягнення на тлі проблем / Н. І. Сащак // Педагогічна майстерність викладачів у ВУЗі: теорія, практика, проблеми : матеріали наук.-метод. конф., м. Івано-Франківськ, 22-23 січ. 2008 р. – Івано-Франківськ, 2008. – С. 72-73.

67 Сверида Б. В. Методична майстерність викладача - гарантія підвищення якості й ефективності навчання студентів / Б. В. Сверида // Педагогічна майстерність викладачів у ВУЗі: теорія, практика, проблеми : матеріали наук.-метод. конф., м. Івано-Франківськ, 22-23 січ. 2008 р. – Івано-Франківськ, 2008. – С. 53-56.

68 Сверида Б. В. Педагогічна майстерність - ключ до якісної підготовки фахівців : [про Центр пед. майстерності, створ. на базі ун-ту розповідає начальник навч. відділу доц. Сверида Б. В.] / Б. В. Сверида ; розмову провела Лідія Корба // Студент Прикарпаття. – 2011. - Грудень. – № 10. – С. 2.

69 Сверида Б. В. Професійність - основа викладацької діяльності : [про Центр пед. майстерності ІФНТУНГУ розповідає начальник навч. відділу доц. Б. В. Сверида] / Б. В. Сверида // Студент Прикарпаття. – 2012. - Грудень. – № 11. – С. 2.

70 **Сверида К. В.** Роль викладача в організації самостійної роботи студентів / К. В. Сверида // Методика розвитку і саморозвитку педагогічної майстерності педагогів технічних вищих навчальних закладів України : матеріали Всеукр. наук.-метод. конф., м. Івано-Франківськ, 27-29 квіт. 2009 р. – Івано-Франківськ, 2009. – С. 190-193.

71 **Сверида Б.** Центр педагогічної майстерності - осередок педагогічної думки / Б. Сверида // Студент Прикарпаття. – 2013. - Жовтень. – № 4. – С. 2.

72 **Семеног О. М.** Наукова мовна культура як домінанта педагогічної майстерності / О. М. Семеног // Теорія і методика саморозвитку педагогічної майстерності педагогів вищих технічних навчальних закладів України : матеріали Всеукр. наук.-метод. конф., 30 трав.-1 черв. 2011 р. – Івано-Франківськ, 2011. – С. 21-22.

73 **Сирих Ю. С.** Емоційна стійкість як складова саморозвитку педагогічної майстерності викладачів вищих технічних навчальних закладів / Ю. С. Сирих // Теорія і методика саморозвитку педагогічної майстерності педагогів вищих технічних навчальних закладів України : матеріали Всеукр. наук.-метод. конф., 30 трав.-1 черв. 2011 р. – Івано-Франківськ, 2011. – С. 58-60.

74 **Скальська Д. М.** Актуальні проблеми сучасного педагогічного процесу / Д. М. Скальська, Л. О. Бойчук // Теорія і методика саморозвитку педагогічної майстерності педагогів вищих технічних навчальних закладів України : матеріали Всеукр. наук.-метод. конф., 30 трав.-1 черв. 2011 р. – Івано-Франківськ, 2011. – С. 69-71.

75 **Стецюк Р. В.** Роль педагогічного спілкування в професійній діяльності викладача / Р. В. Стецюк // Теорія і методика саморозвитку педагогічної майстерності педагогів вищих технічних навчальних закладів України : матеріали Всеукр. наук.-метод. конф., 30 трав.-1 черв. 2011 р. – Івано-Франківськ, 2011. – С. 258-259.

76 **Суканець І. І.** Критерії педагогічної майстерності сучасного викладача / І. І. Суканець // Теорія і методика саморозвитку педагогічної майстерності педагогів вищих технічних навчальних закладів України : матеріали Всеукр. наук.-метод. конф., 30 трав.-1 черв. 2011 р. – Івано-Франківськ, 2011. – С. 64-68.

77 **Тимчук Л. І.** Андрагогічна модель підготовки майбутнього викладача сучасного ВНЗ / Л. І. Тимчук // Методика розвитку і саморозвитку педагогічної майстерності педагогів технічних вищих навчальних закладів України : матеріали Всеукр. наук.-метод. конф., м. Івано-Франківськ, 27-29 квіт. 2009 р. – Івано-Франківськ, 2009. – С. 9-11.

78 **Тіхонова О.** Професійна компетентність викладача - запорука якісної освіти / О. Тіхонова, Лук'янченко // Освіта. Технікуми, коледжі. – 2011. – № 1. – С. 7-8.

79 **Федірчик Т. Д.** Система розвитку педагогічного професіоналізму викладача вищої школи в умовах науково-методичної роботи ВНЗ / Т. Д. Федірчик // Методика розвитку і саморозвитку педагогічної майстерності педагогів технічних вищих навчальних закладів України : матеріали Всеукр. наук.-метод. конф., м. Івано-Франківськ, 27-29 квіт. 2009 р. – Івано-Франківськ, 2009. – С. 64-67.

80 **Ціленцій К.** Викладачі: критерії оцінювання і стратегія взаємодії зі студентством / К. Ціленцій // Я, студент. – 2013. – № 7-8. – С. 8-9.

81 **Чорноус В. М.** Про роль і завдання викладача у вищій школі / В. М. Чорноус, А. П. Боднарчук // Теорія і методика саморозвитку педагогічної майстерності педагогів вищих технічних навчальних закладів України : матеріали Всеукр. наук.-метод. конф., 30 трав.-1 черв. 2011 р. – Івано-Франківськ, 2011. – С. 88-90.

82 **Чорноус В. М.** Педагогічна майстерність і її вплив на саморозвиток особистості / В. М. Чорноус, А. П. Боднарчук, Т. В. Пашуля // Методика розвитку і саморозвитку педагогічної майстерності педагогів технічних вищих навчальних закладів України : матеріали Всеукр. наук.-метод. конф., м. Івано-Франківськ, 27-29 квіт. 2009 р. – Івано-Франківськ, 2009. – С. 101-104.

83 **Юрченко З. В.** Гендерна компетентність як умова професіоналізму викладача вузу / З. В. Юрченко // Методика розвитку і саморозвитку педагогічної майстерності педагогів технічних вищих навчальних закладів України : матеріали Всеукр. наук.-метод. конф., м. Івано-Франківськ, 27-29 квіт. 2009 р. – Івано-Франківськ, 2009. – С. 45-47.

84 **Янишин К. О.** Системний підхід до формування комунікативних умінь документознавців засобами іншомовної періодики / К. О. Янишин // Педагогічна майстерність викладачів у ВУЗі: теорія, практика, проблеми : матеріали наук.-метод. конф., м. Івано-Франківськ, 22-23 січ. 2008 р. – Івано-Франківськ, 2008. – С. 81-82.

Соціально-психологічні особливості розвитку педагогічної майстерності викладачів

85 **Винославська О. В.** Саморегуляція у педагогічній творчості як складова психологічної культури викладача вищої школи / О. В. Винославська // Наук. вісн. Нац. гірн. ун-ту. – 2006. – № 8. – С.9-12.

86 **Демченко Н. І.** Психолого-педагогічні аспекти формування професійної культури у майбутніх фахівців технічного профілю / Н. І. Демченко // Педагогіка і психологія. – 2009. – № 3. – С. 66-74.

87 **Дольська О. О.** Роль сучасного викладача в обряях філософської рефлексії розуму / О. О. Дольська // Методика розвитку

і саморозвитку педагогічної майстерності педагогів технічних вищих навчальних закладів України : матеріали Всеукр. наук.-метод. конф., м. Івано-Франківськ, 27-29 квіт. 2009 р. – Івано-Франківськ, 2009. – С. 17-20.

88 **Євтух М.** Психолого-педагогічна діяльність вищої школи / М. Євтух // Пед. газета. – 2005. - Березень. – № 3. – С.6.

89 **Зоріна Н. О.** Психолого-педагогічні аспекти екологічної освіти в університеті нафти і газу / Н. О. Зоріна // Екол. безпека та збаланс. ресурсокористування. – 2010. – № 2. – С. 68-75.

90 **Зязюн Л.** Психолого-педагогічні концепції виховання в системі вищих навчальних закладів Франції / Л. Зязюн // Вища освіта України. – 2004. – № 2. – С. 98-104.

91 **Кайдалова Л.** Психолого-педагогічна підготовка викладачів / Л. Кайдалова, С. Мосенцева // Новий колегіум. – 2009. – № 3. – С. 38-41.

92 **Кісіль М. В.** Наукові основи філософського аналізу проблеми якості в освіті / М. В. Кісіль // Методика розвитку і саморозвитку педагогічної майстерності педагогів технічних вищих навчальних закладів України : матеріали Всеукр. наук.-метод. конф., м. Івано-Франківськ, 27-29 квіт. 2009 р. – Івано-Франківськ, 2009. – С. 168-179.

93 Комплексна соціально-психологічна оцінка якості роботи і професіоналізму педагогічного персоналу вищих навчальних закладів / М. Розенбаум, Л. Греченкова, М. Ігнатович, С. Греченков // Вища шк.. – 2009. – № 4. – С. 62-81.

94 **Коропецька О. М.** Психологічні особливості професійної самореалізації фахівця: акмеологічний підхід / О. М. Коропецька // Методика розвитку і саморозвитку педагогічної майстерності педагогів технічних вищих навчальних закладів України : матеріали

Всеукр. наук.-метод. конф., м. Івано-Франківськ, 27-29 квіт. 2009 р. – Івано-Франківськ, 2009. – С. 29-31.

95 **Лютак О. З.** Соціально-психологічні особливості розвитку педагогічної майстерності викладачів вищих технічних закладів України / О. З. Лютак // Методика розвитку і саморозвитку педагогічної майстерності педагогів технічних вищих навчальних закладів України : матеріали Всеукр. наук.-метод. конф., м.Івано-Франківськ, 27-29 квіт. 2009 р. – Івано-Франківськ, 2009. – С. 156-157.

96 **Макарова Л. І.** Професійне здоров'я викладача: контури акмеопсихологічної концепції / Л. І. Макарова // Методика розвитку і саморозвитку педагогічної майстерності педагогів технічних вищих навчальних закладів України : матеріали Всеукр. наук.-метод. конф., м. Івано-Франківськ, 27-29 квіт. 2009 р. – Івано-Франківськ, 2009. – С. 75-78.

97 **Маслова Т.** Шляхи підвищення психолого-педагогічної компетентності викладачів / Т. Маслова // Новий колегіум. – 2004. – № 5-6. – С. 59-62.

98 **Нагорна Н. В.** Феномен педагогічної компетентності викладача психології у вищій школі / Н. В. Нагорна // Гуманіт. науки. – 2012. – № 2. – С. 147-153.

99 **Скальська Д. М.** Філософсько-антропологічні засади педагогічної майстерності / Д. М. Скальська, М. Л. Скальська // Методика розвитку і саморозвитку педагогічної майстерності педагогів технічних вищих навчальних закладів України : матеріали Всеукр. наук.-метод. конф., м. Івано-Франківськ, 27-29 квіт. 2009 р. – Івано-Франківськ, 2009. – С. 106-108.

100 **Хабайлюк В. В.** Морально-психологічні аспекти професійної діяльності викладача / В. В. Хабайлюк // Теорія і методика саморозвитку педагогічної майстерності педагогів вищих технічних навчальних закладів України : матеріали Всеукр. наук.-

метод. конф., 30 трав.-1 черв. 2011 р. – Івано-Франківськ, 2011. – С. 260-261.

101 **Чикун Н.** Психолого-педагогічні аспекти активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів / Н. Чикун // Вища шк. – 2012. – № 7. – С. 47-55.

102 **Шкіренко О.** Розвиток психолого-педагогічної майстерності викладача у процесі формування духовних цінностей студентів / О. Шкіренко // Післядиплом. освіта в Україні. – 2009. – № 2. – С. 28-31.